

TAKVÂ¹

İslam dini, itikad, ibadet ve ahlak esaslarıyla birlikte bir ilahî kurallar ve değerler bütünüdür. Konumuz olan “**takva**” da bunlardan biridir. Kur’ân-ı Kerim’de Allah dostlarının nitelikleri anlatılırken iman ve takvâdan bahsedilmektedir. Takvâ kelimesi esas itibariyle, herhangi bir şeyi, ona zarar verecek şeylerden korumaktır. Dinî bir kavram olarak ise takvâ; “Kişinin itaatte bulunarak nefsinin Allah’ın korumasına bırakması ve bu suretle, âhirette zarar ve elem verecek şeylerden kendini iyice koruması” şeklinde tarif edilmiştir. Takva sahibine “**muttaki**” denir.

“Takvâ, insanı Allah’tan uzaklaştıracak şeylerden uzak durmaktır” “Takvâ, nefsin arzularını terk etmek ve yasaklardan uzak durmaktır” ve “Takva; Allah’tan korkarak günahlardan kaçınmakta, Allah’ın emir ve yasaklarına uymakta titizlik göstermek, Allah’ın himayesine girmek, emrini tutup azabından korunmaktır”² şeklinde de tanımlanmıştır.

Bu tanımlardan da anlaşılacağı gibi takvâ kelimesi; mümin insanın, Allah’ın emir ve yasaklarına uyma konusunda titizlik göstermesi, yaşantısının her safhasında ölçülü ve tutarlı, dinî hükümler karşısında duyarlı olması anlamına gelmektedir. Hz.Ömer ile ashaptan Übeyy b. Kâ’b arasında geçen şu diyalog da bu tanımın doğruluğunu teyit etmektedir. Hz.Ömer, takvâ kelimesinin ne anlama geldiğini kendisine sorduğunda Übeyy b. Kâ’b ona şu karşılığı vermiştir:

- Dikenli yolda hiç yürümedin mi?
- Yürüdüm.
- O zaman ne yaptın?
- Paçalarımı sıvayıp dikenlere basmamaya gayret ettim.
- İşte takvâ odur.³

Muttakî insanı diğerlerinden ayıran en önemli özellik şunlardır:

- Kur’ân-ı Kerim’i rehber edinip onun yolundan gitmek.
- Bela ve musibetlere karşı sabırlı olmak,
- Allah’ın takdiri neticesinde meydana gelen tecellilere razı olmak,
- Allah’ın bahşetmiş olduğu nimetlere şükretmek,

Müslümanın gerçek anlamda muttaki olarak yaşayabilmesi için; günah dikenleriyle dolu hayat yolunda çok dikkatli yürümesi, kalbi basiretli ve dikkatli olması, hırs çukuruna, şehvet bataklığına ve haram uçurumuna düşmekten sakınması, iman, ibadet ve ahlakını son nefesine kadar koruması gerekir.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تَقَاتِهِ وَلَا تَموتنْ إِلا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ

“Ey iman edenler! Allah’a karşı gelmekten nasıl sakınmak gerekiyorsa öylece sakının ve siz ancak Müslümanlar olarak ölün” (Âl-i İmrân:3/102) anlamındaki âyet bu gerçeğe işaret etmektedir.

Bu âyet-i kerimede, insanların dünya ve ahirette mutlu ve huzurlu bir hayat sürmelerini sağlayacak bazı ilahî emirler yer almaktadır ki, bunların ilki ve en önemlisi şudur: **Allah’a karşı gelmekten nasıl sakınmak gerekiyorsa öylece sakının.** O’na karşı takvâ, ibadet ve itaat görevinizi eksiksiz olarak, hakkıyla yerine getirin.

¹ Bu bölüm Din İşleri Yüksek Kurulu Üyesi **Mehmet KESKİN** tarafından hazırlanmıştır.

² Ragıb el-İsfahânî, *el-Müfredat fi Garibi’l-Kur’ân*, s 530. Mısır 1961.

³ Muhammed Ali es-Sabunî, *Muhtasarü Tefsir-i İbn Kesîr*, I, 28. Beyrut 1981.

Müminler Allah'a ihlasla ibadet etmek, hiçbir tarafa sapmaksızın, dosdoğru hidayet yolunu takip etmek, ilahî gazap ve azaba maruz kalmaktan sakınmak, sevap ve hoşnutluğunu kazanmayı umarak hayırlı ve sâlih ameller işlemek göreviyle yükümlüdürler. Kısaca Allah'ın emir ve yasaklarına riayet etmek, yapılmasını emrettiği işleri yapmak, yasakladığı işleri yapmaktan da uzak durmakla görevlidirler.

Takvâ kelimesinin en güzel tanımını, Hz.Ali getirmiştir:

ألتقوي أألخوف من أألجليل وأألعمل بالأتتنزيل وأألرضي بأألقليل وأألإستعداد لأيوم أألرحيل.

“Takvâ, Allah'tan korkmak, Kur'ân ile amel etmek, aza razı olmak ve göç günü ne (âhirete) hazırlanmaktır.”⁴

Allah'ın emirlerini yerine getiren, yasaklarını ihlal etmekten korkup sakınan, O'na karşı saygılı olan, kendisi için takdir edilen rızık az da olsa onunla yetinen ve başkalarının malına göz dikmeyen, hırslı ve tamahkâr olmayan, ahirette ilahî sevap ve mükâfata kavuşmak için dünyada iken gerekli hazırlıkları yapan insana yakışan en güzel vasıf, takvâdır.

NASIL MUTTAKİ OLUNUR?

Yüce dinimiz İslâm, bütün hayırları, güzellikleri ve Allah'ın hoşnutluğunu kazanmaya vesile olacak imkân ve fırsatları bünyesinde bulundurmaktadır. İslâm'ın gösterdiği dosdoğru yoldan giden, İslami şiarları koruyan, dinin kendisine yüklediği görevleri eksiksizce yerine getiren ve kendini böyle bir hayat tarzına alıştırma gayreti içinde olan kişi muttaki insandır. Böyle bir yaşantıya sahip olan insana cennet vaad edilmiştir; günahlarının bağışlanacağı müjdesi verilmiştir. Gerçek manada Müslüman, işte bu tarzda bir hayat süren insandır.

وسار عوأللي مغفرة من ربكم وجنة عرضها السماوات والأرض أعدت للمتقين

“Rabbinizin bağışlamasına ve genişliği göklerle yer arası kadar olup, Allah'a karşı gelmekten sakınanlar için hazırlanmış bulunan cennete koşun” (Âl-i İmrân:3/133)

Sevgili Peygamberimiz; ilahi emir ve yasakların, helallerin ve haramların belli olduğunu, Müslüman'ın neyi yapıp neyi yapmayacağı konusunda yeterince bilgi sahibi olduğunu, şüpheli şeylere karşı ise tedbirli ve duyarlı olmamız gerektiğini bildirmişlerdir:

أأللال بين وأإن أألحرام بين وبينهما أمور مشتهيات لأيعلمهن كألثير من أألناس فمن إتقي أألشبهات إستبرأ لأدينه وعرضه ومن وقع في أألشبهات وقع في أألحرام كأألراعي أألرعي حول أألحمي أألوشك أن يقع فيه أألأ وأإن لأكل ملك أألحمي أألأ وأإن أألهمي أألله أألحارمه أألأ وأإن في أألجسد مضغة إذا صلحت أألصلح أألجسد كله وإذا فسدت فسد أألجسد كله أألأ وهي أألقلب

“Şurası muhakkak ki haramlar apaçık bellidir. Helaller de apaçık bellidir. Bu ikisi arasında (haram veya helal olduğu) şüpheli olanlar vardır. İnsanların çoğu bunu bilmez. Bu durumda kim şüpheli şeylerden kaçınırsa, dinini de ırzını da korumuş olur. Kim de şüpheli şeylere düşerse, harama düşmüş olur. Tıpkı koruluğun çevresinde sürüsünü otlatan çoban gibi ki, her an koruluğa girebilecek durumdadır. Bilesiniz ki, her

⁴ Abdurrahman İsa, Edebü'l-Hitabeti'd-Diniyye Fî'd-Da'veti'l-İslamiyye, Halep 1400 H. Dâru'd-Da've Matbaası. II. Baskı. s 400

hükümdarın bir koruluğu vardır. Allah'ın koruluğu da haramlarıdır. Bilesiniz ki beden de bir et parçası vardır. Eğer o sağlıklı olursa bedeninin tümü sağlıklı olur. Eğer o bozulursa, bedeninin tümü bozulur. Bilesiniz ki o kalptir.”⁵

Nasıl muttaki olunur? Bu sorunun doğru cevabını bulmalıyız ki, takvanın gerçek mahiyetini öğrenebilelim ve kamil manada bir takva hayatı yaşayabilelim. Takvanın gerçek ve doyurucu tanımını, her alan da bize nurlu ufuklar açan Allah Resulünün ifadelerinde aramalıyız. Mesela ashab-ı kiramdan Ebu Hureyre'nin rivayet ettiği bir hadis-i şerif, efradını cami ağıyarını mani bir şekilde takvayı bize net bir şekilde tanımlamaktadır:

لا تحاسدوا ولا تناجشوا ولا تباغضوا ولا تدابروا ولا يبيع بعضكم على بيع بعض وكونوا عباد الله إخوانا
المسلم أخو المسلم لا يظلمه ولا يخذله ولا يحقره ألتقوى ههنا . ويشير إلى صدره ثلاث مرات

“Birbirinize haset etmeyin. Kendiniz almak istemediğiniz halde diğerini zarara sokmak için bir malı övüp fiyatını artırma yarışına kalkışmayın. Birbirinize buğz etmeyin. Birbirinize yüz çevirip arka dönmeyin. Sizden bazınız diğer bazınızın alış verişi üzerine alış verişe girişmesin. Ey Allah'ın kulları! Birbirinizle kardeşler olunuz. Müslüman Müslümanın kardeşidir. Müslüman Müslüman'a zulmetmez. Yardıma muhtaç olduğu zamanda onu yalnız ve yardımcısız bırakmaz. Onu hor ve hakir görmez. Takva işte budur. "Resulullah (a.s) "takva işte budur" sözünü üç defâ tekrarlamış ve her seferinde de eli ile göğsüne işaret etmiştir.”⁶

MUTTAKİLERİN ÖZELLİKLERİ

Muttakî insanlarda bulunan özellikler nelerdir? Bu sorunun cevabını şu ayet-i kerimeleri esas alarak bulmaya çalışalım:

لَيْسَ الْبِرَّ أَنْ تُولُؤْا وَجُوهَكُمْ قِبَلَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَلَكِنَّ الْبِرَّ مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالْكِتَابِ
وَالنَّبِيِّينَ وَآتَى الْمَالَ عَلَى حُبِّهِ ذَوِي الْقُرْبَى وَالْيَتَامَى وَالْمَسَاكِينَ وَابْنَ السَّبِيلِ وَالسَّائِلِينَ وَفِي الرِّقَابِ وَأَقَامَ الصَّلَاةَ وَآتَى الزَّكَاةَ
وَالْمُوفُونَ بِعَهْدِهِمْ إِذَا عَاهَدُوا وَالصَّابِرِينَ فِي الْبَأْسَاءِ وَالضَّرَّاءِ وَحِينَ الْبَأْسِ أُولَئِكَ الَّذِينَ صَدَقُوا وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ

"İyilik (îman, iyi amel, söz, fiil ve davranış), yüzlerinizi doğu ve batı taraflarına çevirmeniz (den ibaret) değildir. Asıl iyilik, Allah'a, âhiret gününe, meleklerle, kitap ve peygamberlere iman edenlerin; mala olan sevgilerine rağmen, onu yakınlarla, yetimlere, yoksullara, yolda kalmışa, (ihtiyacından dolayı) isteyene ve (özgürlükleri için) kölelere verenlerin; namazı dosdoğru kılan, zekâtı veren, antlaşma yaptıklarında sözlerini yerine getirenlerin ve zorda, hastalıkta ve savaşın kızıştığı zamanlarda (direnip) sabredenlerin tutum ve davranışlarıdır. İşte bunlar, doğru olanlardır. İşte bunlar, Allah'a karşı gelmekten sakınanların ta kendileridir" (Bakara: 2/177).

Bu âyet-i kerimede takva sahibi insanın özellikleri şöyle sıralanmıştır:

a) İman

Muttaki insanın ilk temel özelliği imandır. Çünkü iman, takvanın esası, takvâ ise imanın binasıdır. Temelsiz bina kurulamayacağı gibi, sadece temele de bina denilemez.

⁵ Buhari, İman, 39,I, 19. Müslim, Müsakat 22, II, 1219-1220; Ebu Davud, Büyû' 3. III, 623-624.

⁶ Müslim, Birr, 45, 10. III, 1986.

İman, insanı her şeyin ve her değerın üstüne çıkaran, ona şeref ve üstünlük kazandıran bir dönüm noktasıdır. İnsanlık bir tek Allah'a iman edip bağlanmadıkça ne doğru yolu bulabilir, ne de ciddiyet ve eşitlik ölçüsü içinde varlık aleminin birleştiği gibi el ele verip münasebet ve hedeflerini bir noktada toplayabilir.

Âhiret gününe iman ise ceza ve mükâfat konusunda Allah'ın adâletini kayıtsız şartsız kabul etmektir. Âhiret gününe iman yer yüzündeki hayatın başıboş ve hiç bir ölçüye bağlı olmadığı fikrini reddedip her şeyin ölçü içerisinde cereyan ettiğini kabullenmektir. Ceza ve mükâfatların yeryüzünde tam olarak yerini bulmadığını gören insanoğlu, âhirete imanı sayesinde, iyiliğin er geç mükâfatının verileceğine inanır ve huzurla yaşar.

Meleklerle imana gelince bu insan idrakiyle hayvan idrakinin, insanın varlıklar hakkındaki düşüncesiyle hayvan düşüncesi arasındaki farkların ayrılış noktası olan gayp âleminden bir cüz'e imandan ibârettir.

Kitaplara ve peygamberlere imana gelince; bununla bütün peygamberler ve bütün semavi kitaplara iman kast edilmektedir.

b) İnfak

Müminin malının Allah yolunda karşılık beklemeden harcamasıdır. Muttakî insan bencil değildir, Allah'ın kendisine verdiği nimetlerden muhtaç olanları da yararlandırır.

c) Namaz

Muttakilerin en belirgin özelliklerinden biri beş vakit namaz kılmalarıdır. Kur'ân-ı Kerîm'de müteaddit defalar muttakilerin, müminlerin bu özellikleri vurgulanır.

d) Zekât

Mal ve mülkün asıl sahibi yüce Allah olduğundan kullarına servet ihsan ederken bu servetten fakirlere zekât ismi altında bir hak ayırmalarını da şart koşmuştur. Muttakiler bu görevi eksiksiz yerine getirirler.

e) Ahde Vefa

İslâm'ın temel prensiplerinden biri ahde vefa, verilen söze, yapılan sözleşmelere uymaktır. Ahde vefa; fert, aile, toplum ve millet ve devletler arasında güvenin sağlanabilmesi için önemli bir ilkedir. Muttakî insan, hem Allah'a hem de insanlara verdiği söze tümüyle sadakat eder.

f) Sabır

Muttakî insan, zorluklar karşında yılmaz, haramlara, musibetlere ve ibadetlerin meşakkatlerine karşı sabırlı olur. Muttakî, Yüce Allah'ın her zorluktan sonra bir kolaylık lutfedeceğini bilir sabır, sebat ve tahammül gösterir.

Bakara suresinin ilk beş ayetinde muttakîlerin özellikleri şöyle bildirilmiştir;

ألم ذلك الكتاب لاريب فيه هدي للمتقين الذين يؤمنون بالغيب ويقيمون الصلاة ومما رزقناهم
ينفقون والذين يؤمنون بما أنزل إليك وما أنزل من قبلك وبالآخرة هم يوقنون

“Elif lam mim. Bu, kendisinde şüphe olmayan bir kitaptır. Allah'a karşı gelmek ten sakınanlar için yol göstericidir. Onlar gayba inanırlar. Namazı dosdoğru kılarlar. Kendilerine rızık olarak verdiğimizden de Allah yolunda harcarlar. Onlar sana in dirilene de, senden önce indirilenlere de inanırlar. Ahirete de kesin olarak inanırlar” (Bakara: 2/1-4)

Bu âyetlerde muttakilerin beş özelliği zikredilmiştir: **a)** Gayba iman etmek, **b)** Namaz kılmak, **c)** Serveti Allah yolunda harcamak (infak), **d)** Kur'ân'a tabi olmak. **e)** Ahirete iman etmek.

Tefsir âlimleri genel olarak takvâyı üç mertebede değerlendirmişlerdir.

Birinci mertebe, insanın ebedi azaptan kendini korumak için Allah'ı inkâr etmekten ve O'na ortak koşmaktan sakınmasıdır.

İkinci mertebe, büyük günah işlemekten ve küçük günahlarda ısrar etmekten uzak durup farzları yerine getirmektir. Dinî ıstılahta takvâ denilince daha çok bu mana kast edilmektedir.

Üçüncü mertebe ise kalbi Hak'tan alıkoyacak her şeyden uzak durup gönlü tamamen Yüce Mevlâ'ya bağlamaktır ki, bu mertebenin üst sınırı yoktur.

Aslında takvâyâ sınırlar çizmek ya da mertebeler belirlemek, beşer için mümkün değildir. Zira takvâyî geliştiren Allah'ı bilme ve tanıma, hayırlı ve sâlih ameller işleme, iyi ve temiz duygular taşıma kişiden kişiye değişiklik arz eder. Dolayısıyla her insanın takvâsı, ancak kendi kulluk şuuru kadardır.

Hayatını Allah'a karşı sorumluluk bilinci içinde şekillendirenlerin, zamanla takvâ duyguları geliştireceğinden böyleleri hak ile batılı, helal ile haramı kolayca anlayabilirler.

إتقوا فراسة المؤمن فإنه ينظر بنور الله

“Müminin ferasetin sakının, çünkü o, Allah'ın nuru ile bakar”⁷ anlamındaki hadis, muttaki insanın bu özelliğine dikkati çekmektedir. Muttakinin, Allah'ın nuruyla hadiselerle bakan bir kalp gözü, basîreti ve ileri görüşlülüğü vardır.

Muttaki insanlara Allah her zaman bir çıkış yolu var eder:

يأبهاالذين آمنوا إن تتقوا الله يجعل لكم فرقانا ويكفر عنكم سيئاتكم ويغفر لكم

“Ey iman edenler! Eğer Allah'a karşı gelmekten sakınırsanız O size iyiyi kötü den ayırt edecek bir anlayış verir ve sizin kötülüklerinizi örter, sizi bağışlar” (Enfal: 8/29).

Ayette belirtilen "**furkan**", iyiyi kötüden ayırt eden anlayış demektir. Bu anlayış olmadan insanın Kur'ân-ı Kerim'den gereği gibi istifade etmesi mümkün değildir. İşte bu sebeple Kur'ân-ı Kerim'in yol göstericiliğinden gereği gibi faydalanacak olanlar, ancak takvâ melekeleri sıhhatli bir şekilde çalışan muttakilerdir. Yoksa kalbi körelmiş ve mühürlenmiş kimselerin, Kur'ân hidayetini görüp anlamaları mümkün değildir

TAKVÂ PEYGAMBERLERİN ORTAK HEDEFİDİR

"Takva" Allah'ın peygamber gönderdiği bütün milletlere kesin emridir:

ولقد وصينا الذين أوتوا الكتاب من قبلكم وإياكم أن اتقوا الله

“Sizden önce kendilerine kitap verilenlere de, size de ‘Allah'a karşı gelmekten sakının’ diye tavsiye ettik” (Nisâ:4/131).

Bütün peygamberler, tevhit ve hidayete davet ettikleri milletleri takvaya da çağırılmışlardır:

وَإِذْ نَادَى رَبُّكَ مُوسَى أَنْ ائْتِ الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ قَوْمَ فِرْعَوْنَ أَلَا يَتَّقُونَ

“Hani Rabbin Musâ'ya, ‘Zalimler topluluğuna, Firavun'un kavmine git! Başlarına geleceklerden hala korkmuyorlar mı (takvâlı olup kötülüklerden sakınmıyorlar mı)’ diye seslenmişti” (Şuarâ: 26 / 10-11)

إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ نُوحٌ أَلَا تَتَّقُونَ

⁷ Tirmizî, Tefsirü'l-Kur'ân, 44,15. V, 298.

“Hani kardeşleri Nuh, onlara şöyle demişti: 'Allah'a karşı gelmekten sakınmaz mısınız?'" (Şuarâ:26/106),

إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ هُودٌ أَلَا تَتَّقُونَ “Hani kardeşleri Hûd, onlara şöyle demişti: 'Allah'a karşı gelmekten sakınmaz mısınız?'" (Şuarâ: 26 / 124),

إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ لُوطٌ أَلَا تَتَّقُونَ “Hani kardeşleri Lut, onlara şöyle demişti: 'Allah'a karşı gelmekten sakınmaz mısınız?'" (Şuarâ: 26 / 161),

إِذْ قَالَ لَهُمْ شُعَيْبٌ أَلَا تَتَّقُونَ “Hani Şuayb onlara şöyle demişti: 'Allah'a karşı gelmekten sakınmaz mısınız?'" (Şuarâ: 26 / 177),

وَإِنَّ إِيَّاسَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ أَلَا تَتَّقُونَ

“Şüphesiz İlyas da peygamberlerden idi. Hani kavmine şöyle demişti: Allah'a karşı gelmekten sakınmaz mısınız?" (Sâffât:37/123, 124).

Niçin bütün peygamberler toplumlarını takvaya davet etmişlerdir? Çünkü kalbine takvâ duygusu yerleşmiş olan insan, kendine veya çevresine zarar verecek kötü davranışlarda bulunmaktan uzak durur. Harama el uzatmaz. Takvâ duygusu, onunla kötülükler arasına set çeker. Onu iyiliklere, güzelliklere, hayırlı ve sâlih amellerde bulunmaya sevk eder. Bu niteliklere sahip bir insanın başına polis veya jandarma dikme ye ihtiyaç kalmaz. Çünkü bu nezih insanlardaki oto kontrol dediğimiz nefis muhasebesi, gözle görülmeyen bir polis veya jandarma gibi aktif bir şekilde faaliyette bulunur, onları her türlü kötü fiili işlemekten alıkoyar.

İNSANIN ALLAH KATINDAKİ DEĞERİ TAKVÂSINA GÖREDİR

Kur'an'a göre takvâ, kişinin Allah katındaki değer ölçüsüdür:

إِن أكرمكم عند الله أتقاكم “Allah katında en değerli olanınız, O'na karşı gelmekten en çok sakınanınızdır” (Hucurât: 49/13) anlamındaki âyet bunun açık delilidir.

Sevgili Peygamberimiz de veda hutbesinde aynı durumu şöyle izah etmiştir:

*'Ey insanlar! Rabb'iniz birdir. Babanız birdir. Hepiniz Âdemdensiniz ve Âdem de topraktır. Allah'ın yanında en üstün olanınız O'na karşı gelmekten en çok sakınanınızdır. Araplarla Arap olmayanların birbirine karşı üstünlüğü ancak takva iledir'*⁸

Yüce Allah muttakileri kendi dostları olarak ilân etmekte, dünya ve âhiret mutluluğuna ereceklerini müjdelemektedir:

الَّذِينَ آمَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ لَهُمُ الْبُشْرَى فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ۖ وَلَا يَحْزَنُونَ
فِي الْآخِرَةِ

“Bilesiniz ki, Allah'ın dostlarına hiçbir korku yoktur. Onlar üzülmeceklerdir de. Onlar iman etmiş ve Allah'a karşı gelmekten sakınmış olanlardır. Dünya hayatında da, ahirette de onlar için müjde vardır” (Yunus:10/62-64)

اعْتَدِ لِلْمُتَّقِينَ "Cennet de muttakiler için hazırlanmıştır" (Al-i İmrân, 3/135).

Allah muttakilerin amellerini kabul eder:

⁸ Müslim, Hac, 19, I, 889.

إِنَّمَا يَتَقَبَّلُ اللَّهُ مِنَ الْمُتَّقِينَ “Allah ancak muttakilerin amellerini kabul buyurur” (Mâide:5/27) .

Takvâ, Allah’ın şiarlarına karşı kişide saygı ve tazim duygusu oluşturur. Kulu Allah’ın dostluğuna yükselten merdiven takvâ ve ihlastır. Bu sebeple insan tüm gücüyle takvâyâ ve ihlâsa yönelmelidir. Zira âhiret yolculuğu için hazırlanması gereken en üstün azık takvâdir.

ALLAH MUTTAKİLERE UMMADIKLARI YERDEN RIZIK VERİR

Allah, takvâ sahiplerinin yar ve yardımcısıdır. Onlar için zorluklar ve sıkıntılar karşısında çaresizlik diye bir şey düşünülemez. Allah onlara sayısız çıkış yolları lütfeder ve onları ummadıkları yer den rızıklandırır.

ومن يتق الله يجعل له مخرجا. ويرزقه من حيث لا يحتسب

“Kim Allah’a karşı gelmekten sakınırsa, Allah ona bir çıkış yolu açar. Onu beklemediği yerden rızıklandırır” (Talak: 65 / 2, 3)

Şâyet bir toplum kendisine takvâyı şiar edinirse, üzerlerine gökten bereket yağar ve böylece sayısız nimetlere nail olurlar. Takvânın hayrı ve faydası sadece dünyaya ait değildir. Onun asıl faydası ve mükâfatı ahirette görülecektir. Zira cennete, ancak muttaki insanlar varis olacaklardır. Mahşer günü bütün dostluklar bittiği halde muttakilerin dostluğu devam edecektir. Peygamberimiz *“اللهم أت نفسي تقواها Allah'im! Nefsime takvâsını ver”*⁹ diye niyazda bulunmuş ve takvanın önemine dikkati çekmiştir.

SONUÇ

Kalbin Allah’a yönelişi bakımından vazgeçilmez esaslardan biri olan takvâ, Allah hakkında kalpte bulunan bilgi, korku ve saygı duygusuna bağlı olarak, kişinin Allah’ın çizdiği hudutlar çerçevesinde nefsinin dünyevi ve uhrevi her türlü tehlike den koruma ameliyesidir. Kalp, nefsi koruyacak takvâ melekeleri ile donatılmıştır. Sevgili Peygamberimiz, bir hadis-i şeriflerinde bu gerçeği şöyle ifade buyurmuştur:

إِنَّ الْمُؤْمِنَ إِذَا أذُنْبَ كَانَتْ نُكْتَةً سَوْدَاءَ فِي قَلْبِهِ فَإِنْ تَابَ وَنَزَعَ وَاسْتَغْفَرَ صُقِلَ قَلْبُهُ فَإِنْ زَادَ زَادَتْ فَذَلِكَ :
الرَّائِ الَّذِي ذَكَرَهُ اللَّهُ فِي كِتَابِهِ كَلَّا بَلْ رَأَى عَلَى قُلُوبِهِمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ

“Mü’min kişi bir günah işlediği zaman kalbinde siyah bir nokta oluşur. Günah işlemekten vazgeçer ve Allah’tan bağışlanma dilerse, kalbi (temizlenip) cilalanır. Ama günahları artarsa (bu siyah noktalar da) artar. İşte bu, Yüce Allah’ın Kitabın da: ‘Hayır hayır! Doğrusu onların kazanmakta oldukları, kalplerini paslandırmıştır’¹⁰ bahsetmiş olduğu pastır”¹¹.

Bu melekeler, Allah’a karşı sorumluluk bilinci içerisinde yapılan davranışlarla geliştirilebileceği gibi, bunun tam tersi ameller sebebiyle de köreltilebilecektir. Kişinin manevi kurtuluşu veya kaybı buna bağlıdır. Fitrî yapısı bozulmamış kimseler, bu melekeler sayesinde, kendilerine zarar verebilecek her şeyden korunma çabası içinde bulunurlar. Her türlü tehlikeye karşı yegane koruyucu olarak Allah’ı bildikleri için yalnız O’na sığınır ve yalnız O’na kul olurlar. Bunun tabii bir gereği olarak ta O’nun gazabına çarpılmamak için tir tir titrer, hoşnutluğunu elde etmek için emir ve yasaklarına harfi harfine uymaya gayret ederler. Harama düşme korkusuyla şüpheli şeylerden sakındıkları gibi, zahiren mubah gibi görünse de gönüllerine yatmayan her şeyden uzak dururlar.

⁹ Müslim, Zikir ve Duâ, 48. III, 2088

¹⁰ Mutaffifin: 83/14

¹¹ İbn Mâce, Zühd, 37. II, 1418